1.1

a)

Bestäm alla egenvärden och egenvektorer till matrisen

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 11 & -6 \\ 12 & -6 \end{bmatrix}.$$

Egenvärdena för matrisen $\boldsymbol{A}$ fås enligt sats 3.3 som nollställena till den karekteristiska ekvationen

$$p_{\mathbf{A}}(\lambda) = \det(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I}) = (11 - \lambda)(-6 - \lambda) + 6 \cdot 12 = 0$$

$$\iff \lambda^2 - 5\lambda + 6 = 0 \iff \lambda_{1,2} = \frac{5}{2} \pm \frac{1}{2} = \begin{cases} 3\\2 \end{cases}.$$

För $\lambda_1=3$ fås den första egenvektorn som lösningen till

$$(\mathbf{A} - \lambda_1 \mathbf{I}) \vec{s_1} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} 8 & -6 \mid 0 \\ 12 & -9 \mid 0 \end{pmatrix} \overset{-3/2}{\hookleftarrow} \Rightarrow \begin{pmatrix} 8 & -6 \mid 0 \\ 0 & 1 \mid t \end{pmatrix} \overset{+}{\smile}_{6} \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 \mid \frac{6}{8}t \\ 0 & 1 \mid t \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \vec{s_1} = t \begin{bmatrix} 6 \\ 8 \end{bmatrix}.$$

På liknande sätt fås egenvektorn för $\lambda_2=2$ som

$$(\mathbf{A} - \lambda_2 \mathbf{I}) \vec{s_2} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} 9 & -6 \mid 0 \\ 12 & -8 \mid 0 \end{pmatrix} \overset{-4/3}{\hookleftarrow} \Rightarrow \begin{pmatrix} 9 & -6 \mid 0 \\ 0 & 1 \mid t \end{pmatrix} \overset{+}{\smile}_{6} \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 \mid \frac{6}{9}t \\ 0 & 1 \mid t \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \vec{s_2} = t \begin{bmatrix} 6 \\ 9 \end{bmatrix}.$$

b)

$$\begin{cases} x_1'(t) = 11x_1(t) - 6x_2(t) \\ x_2'(t) = 12x_1(t) - 6x_2(t) \end{cases} \iff \vec{x'} = \mathbf{A}\vec{x},$$

 $\mathrm{d\ddot{a}r}$

$$\vec{x'} = \begin{bmatrix} x'_1 \\ x'_2 \end{bmatrix}, \vec{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}.$$

Vektorerna $\vec{s_1}$ och $\vec{s_2}$ är linjärt oberoende, vilket medför att matris $\boldsymbol{A}$ är diagonaliserbar enligt sats 3.6. Därefter ger sats 3.8 den allmänna lösningen till systemet på formen

$$\vec{x} = c_1 e^{3t} \begin{bmatrix} 6 \\ 8 \end{bmatrix} + c_2 e^{2t} \begin{bmatrix} 6 \\ 9 \end{bmatrix} \iff \begin{cases} x_1(t) = 6c_1 e^{3t} + 6c_2 e^{2t} \\ x_2(t) = 8c_1 e^{3t} + 9c_2 e^{2t} \end{cases}$$

c)

För stora t så är $e^{2t}\approx e^{3t}$, förhållandet mellan $x_1(t)$ och $x_2(t)$ kan då skrivas som

$$\frac{x_1(t)}{x_2(t)} = \frac{6(c_1e^{3t} + c_2e^{2t})}{8c_1e^{3t} + 9c_2e^{2t}} \approx \frac{1}{\frac{8}{6} + \frac{9}{6}},$$

där bråken i nämnaren kan återfinnas som förhållandet mellan komponenterna i egenvektorerna.

1.2

a)

En Matlab-utskrift för egenvärdena till matrisen $\boldsymbol{B}$ som ges enligt uppgiften kan ses nedan

Matlab hittar 5 stycken egenvärden, och eftersom $\boldsymbol{B}$ är en 5×5 matris ger sats 3.9 att matrisen är diagonaliserbar.

Utförs samma räkning med MAPLE fås istället (egenvektorerna markeras med blå text)

```
> res := eigenvects(B);
> res[1][3]
\{[0.0000174489687466962, -0.00816367112738963, 0.0554893653731025, -0.380040361348155,
                                                                                                     (1)
    -0.0999911748907949]}
> res[2][3]
(2)
    -0.0554349169174320 - 0.0252605668677741 \text{ L} 0.380045270193962 + 0.173045385558532 \text{ L}
   0.0999901065175021 + 0.0455291739292153 I
> res[3][3]
\{[3.06603800695234 + 0.566741415169146 \text{\tt L} - 686.403736189157 + 1300.24155832445 \text{\tt L} 4692.53886858748\}
    -8783.39278771027 \,\mathrm{L} - 32121.6539801280 + 60189.9239448127 \,\mathrm{L} - 8451.52990718491
    + 15836.1672687525 I]}
> res[4][3]
\{[3.06603800695234 - 0.566741415169146 \ ] -686.403736189157 - 1300.24155832445 \ ] 4692.53886858748
                                                                                                     (4)
    +8783.39278771027 \,\mathrm{L} -32121.6539801280 -60189.9239448127 \,\mathrm{L} -8451.52990718491
     - 15836.1672687525 I]}
\{[0.0000185632621815694 + 3.6985943714013710^{-6}I, 0.00824447292534965 - 0.00372606787647627I, \}\}
                                                                                                     (5)
    -0.0554349169174320 + 0.0252605668677741  I, 0.380045270193962 - 0.173045385558532  I,
    0.0999901065175021 - 0.0455291739292153 I]
```

Om egenvektorerna sedan samlas i en matris S så kan determinanten beräknas för att avgöra om egenvektornerna som MAPLE ger är linjärt oberoende.

Eftersom determinanten är skild från noll är de 5 egenvektornerna linjärt oberoende, vilket medför att matrisen $\boldsymbol{B}$ är diagonaliserbar enligt sats 3.6.

b)

Egenvärdena som MATLAB hittar till matrisen $\boldsymbol{A}$ som uppgiften ger beräknas nedan

Eftersom MATLAB ger 7 stycken olika egenvärden så är matrisen inte diagonaliserbar enligt sats 3.9 (då matrisen $\boldsymbol{A}$ är 8×8).

Sedan utförs samma räkning i Maple som istället ger att matrisen $\boldsymbol{A}$ har 8 stycken linjärt oberoende egenvektorer (se nedanstående figur) samt att deter-

minanten hos egenvektorsmatrisen är nollskild. Detta ger istället att matrisen $\boldsymbol{A}$ skulle vara diagonaliserbar enligt sats 3.6.

Anledningen till denna skillnad är att matrisen $\boldsymbol{A}$ är den så kallade rossermatrisen som är särskilt utformad för att testa algoritmer som beräknar egenvärden och egenvektorer hos en matris. Enligt definitionen av rosser-matrisen är 1000 ett dubbelt egenvärde, vilket medför att matrisen inte är diagonaliserbar enligt sats 3.9.

```
> res := eigenvects(A) :
 > res[1][3]
 (1)
         0.314688788780301, -0.314688788780305, -0.629377577562718, 0.629377577562721
 (2)
           -0.447213595500556, 0.223606797748807, -0.223606797748775]
 \{[-0.\overline{632447933828093}, -0.\overline{316223966917115}, -0.\overline{316223966917088}, -0.\overline{632447933828186}, -0.\overline{63244793382818}, -0.\overline{632447933828180}, -0.\overline{6324479338280}, -0.\overline{6324479380}, -0.\overline{6324479380}, -0.\overline{63244793380}, -0.\overline{6324479
                                                                                                                                                                                                                                         (3)
        0.00155008024118845, 0.00155008023591424, -0.00310016047632348, -0.00310016047788767]\}
 > res[4][3]
 (4)
          -0.316223966914676, -0.316223966914676, 0.632447933829352, 0.632447933829352]\} \\
 (5)
          -0.407975043849607, 0.227498824072933, -0.203987521924797
 > res[6][3]
 (6)
          -0.0311603307991664, 0.0311603307972573, 0.0623206615959465, -0.0623206615969011]\}
 (7)
         0.0312592415411251, -0.203853779940219, 0.0156296207705685, -0.101926889970115]\} \\
 (8)
         0.626099033699893, 0.626099033699989, 0.313049516850066, 0.313049516849876]\}
 |\langle op(res[7][3])\rangle|\langle op(res[8][3])\rangle\rangle
> det(S)
                                                                                            -1.0000000000000000
                                                                                                                                                                                                                                         (9)
```

1.3

$\mathbf{a}$

Enligt uppgiften gäller

$$\frac{\mathrm{d}\vec{x}}{\mathrm{d}t} = \boldsymbol{A}\vec{x} + \vec{f}(t), \quad \boldsymbol{A} = \begin{bmatrix} -11 & 6 \\ -12 & 6 \end{bmatrix}, \vec{f}(t) = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix} e^{-it},$$

Notera att systemmatrisen $\boldsymbol{A}$ är den negativa systemmatrisen från uppgift 1.1 a), egenvektorerna fås därmed som

$$\lambda = \begin{cases} -3\\ -2 \end{cases}$$

Eftersom egenvektorerna skiljer sig från insignalens frekvens så ger sats 4.6 den stataionära lösningen till systemet

$$\vec{x_P}(t) = ((-i)\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \begin{bmatrix} 3\\4 \end{bmatrix} e^{-it} = \begin{bmatrix} 11 - i & -6\\12 & -6 - i \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 3\\4 \end{bmatrix} e^{-it}$$
$$= \frac{1}{5 - 5i} \begin{bmatrix} -6 - i & 6\\-12 & 11 - i \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3\\4 \end{bmatrix} e^{-it}$$
$$= \frac{1}{5 - 5i} \begin{bmatrix} 4 - 3i\\8 - 4i \end{bmatrix} e^{-it}$$

b)

Återigen eftersom $\boldsymbol{A}$ är den negativa systemmatrisen till systemet i uppgift 1.1 a) så fås egenvärden samt egenvektorer som

$$\lambda = \begin{cases} -3 \\ -2 \end{cases}, \mathbf{S} = - \begin{bmatrix} 6 & 6 \\ 8 & 9 \end{bmatrix},$$

sats 3.8 ger då den homogena lösningen till systemet

$$\vec{x_H} = -c_1 e^{-3t} \begin{bmatrix} 6 \\ 8 \end{bmatrix} - c_2 e^{-2t} \begin{bmatrix} 6 \\ 9 \end{bmatrix}$$

Den totala lösningen ges då av

$$\vec{x} = \vec{x_H} + \vec{x_P} = \underbrace{-c_1 e^{-3t} \begin{bmatrix} 6 \\ 8 \end{bmatrix} - c_2 e^{-2t} \begin{bmatrix} 6 \\ 9 \end{bmatrix}}_{\text{Transient}} + \underbrace{\frac{1}{5-5i} \begin{bmatrix} 4-3i \\ 8-4i \end{bmatrix} e^{-it}}_{\text{Stationär}}.$$

1.4

Systemet för fågelpopulationen över tid ges som

$$\begin{cases} x_{n+1} = 0x_n + ky_n \\ y_{n+1} = 0.8x_n + 0.6y_n \end{cases}, n = 0, 1, 2, \dots$$

Rekursionsekvationerna för x och y beskriver i detta fall derivatan av variablerna i diskreta tidsintervall på 1 år. Ur systemmatrisen

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 0 & k \\ 0.8 & 0.6 \end{bmatrix}$$

fås egenvärdena som nollställena till det karekteristiska polynomet (enligt sats 3.3)

$$p_A(\lambda) = (0 - \lambda)(0.6 - \lambda) - 0.8k = 0 \iff \lambda^2 - 0.6\lambda - 0.8k = 0$$
$$\iff (\lambda - 0.3)^2 - 0.09 + 0.8k = 0$$
$$\iff \lambda = 0.3 \pm \sqrt{0.09 + 0.8k}.$$

Begynnelsevilkoret i uppgiften ger här att koefficienterna c_1 och c_2 i lösningen till systemet alltid är nollskilda.

a)

 $k=\frac{1}{5}$ ger egenvärdena $\lambda_1=0.8$ och $\lambda_2=-0.2$. Eftersom det största egenvärden är större än 0 så växer populationen obegränsat (enligt sats 4.2). Lägg märke till att $\lambda_2<0$ vilket medför att termen $c_ke^{\lambda_2t}\vec{s_2}\to 0, t\to\infty$

$$(\boldsymbol{A} - \lambda_1 \boldsymbol{I}) \vec{s_1} = 0 \Rightarrow \begin{pmatrix} -0.8 & 0.2 & | & 0 \\ 0.8 & -0.2 & | & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\uparrow}_{+}^{1} \Rightarrow \begin{pmatrix} -0.8 & 0.2 & | & 0 \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix} \xrightarrow{+}_{-0.2}$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & | & \frac{1}{4}t \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \vec{s_1} = t \begin{bmatrix} 1 \\ 4 \end{bmatrix}$$

Sats 3.8 ger den slutliga lösningen, som för stora t kan uppskattas som

$$\begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} \approx c_1 e^{0.8t} \begin{bmatrix} 1 \\ 4 \end{bmatrix} + 0$$

För stora t finns då approximativt 2 gånger så många vuxna som kycklingar.

b)

På samma sätt som i förra uppgiften ger $k=\frac{1}{2}$ egenvärdena $\lambda_1=1$ och $\lambda_2=-0.4$. Återigen så växer populationen obegränsat (enl. sats 4.2) då $lambda_1>0$ Egenvektorerna fås som

$$(\boldsymbol{A} - \lambda_1 \boldsymbol{I}) \vec{s_1} = 0 \Rightarrow \begin{pmatrix} -1 & 0.5 & | & 0 \\ 0.8 & -0.4 & | & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\overset{0.8}{\leftarrow}} \stackrel{0.8}{\Rightarrow} \begin{pmatrix} -1 & 0.5 & | & 0 \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix} \xrightarrow{\overset{+}{\leftarrow}} _{-0.5}$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} -1 & 0 & | & -0.5t \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \vec{s_1} = t \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$$

Eftersom $\lambda_2<0$ så går termen $c_2e^{\lambda_2t}\vec{s_2}\to 0, t\to\infty$ (m.h.a. stats 3.8). För stora t ser lösningen ungefär ut som

$$\begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} \approx c_1 e^t \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} + 0$$

För stora finns då 2 gånger så många vuxna som kycklingar.

0.1 c)

Här ger k=2 egenvärden
a $\lambda_1=1.6$ och $\lambda_2=-1$. Eftersom $\lambda_1>0$ så växer populationen obegräns
at (sats 4.2). Egenvektorn för λ_1 blir

$$(\boldsymbol{A} - \lambda_1 \boldsymbol{I}) \vec{s_1} = 0 \Rightarrow \begin{pmatrix} -1.6 & 2 & | & 0 \\ 0.8 & -1 & | & 0 \end{pmatrix} \overset{0.5}{\leftarrow}_{+}^{0.5} \Rightarrow \begin{pmatrix} -1.6 & 2 & | & 0 \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix} \overset{+}{\frown}_{-2}^{+}$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} -1.6 & 0 & | & -2t \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \vec{s_1} = t \begin{bmatrix} 5 \\ 4 \end{bmatrix}$$

Då $\lambda_2<0$ så blir termen $c_2e^{\lambda_2t}\vec{s_2}\to 0, t\to\infty$ försumbar i lösningen som ges av sats 3.8. För stora t få ungefärligt

$$\begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} \approx c_1 e^{1.6t} \begin{bmatrix} 5 \\ 4 \end{bmatrix} + 0$$

Det kommer då finnas $\frac{5}{4}=1.25$ kycklingar för varje vuxen.

1.5

Enligt uppgiften skall e^{At} beräknas för

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 11 & -6 \\ 12 & -6 \end{bmatrix}.$$

Uppgift 1.1 ger $\lambda_1 = 3, \lambda_2 = 2$ samt

$$m{S} = egin{bmatrix} 6 & 6 \ 8 & 9 \end{bmatrix}, \Lambda = egin{bmatrix} 3 & 0 \ 0 & 2 \end{bmatrix}.$$

Inversen till S fås som

$$\boldsymbol{S}^{-1} = \frac{1}{\det(\boldsymbol{S})} \operatorname{adj}(\boldsymbol{S}) = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 9 & -6 \\ -8 & 6 \end{bmatrix}.$$

Härefter kan Definition 5.2 användas för att beräkna $e^{\mathbf{A}t}$

$$\begin{split} e^{At} &= \mathbf{S}e^{\Lambda t}\mathbf{S}^{-1} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 6 & 6 \\ 8 & 9 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} e^{3t} & 0 \\ 0 & e^{2t} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 9 & -6 \\ -8 & 6 \end{bmatrix} \\ &= \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 6 & 6 \\ 8 & 9 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 9e^{3t} & -6e^{3t} \\ -8e^{2t} & 6e^{2t} \end{bmatrix} \\ &= \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 9 \cdot 6e^{3t} - 8 \cdot 6e^{2t} & -6 \cdot 6e^{3t} + 6 \cdot 6e^{2t} \\ 9 \cdot 8e^{3t} - 9 \cdot 8e^{2t} & -6 \cdot 8e^{3t} + 9 \cdot 6e^{2t} \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} 9e^{3t} - 8e^{2t} & 6\left(e^{2t} - e^{3t}\right) \\ 12\left(e^{3t} - e^{2t}\right) & 9e^{2t} - 8e^{3t} \end{bmatrix}. \end{split}$$

b)

1.6

$$m{A} = 2\pi egin{bmatrix} 0 & 4 \ -1 & 0 \end{bmatrix}, \quad m{B} = 2\pi egin{bmatrix} 0 & 1 \ -4 & 0 \end{bmatrix}.$$

a)

Det karekteristiska polynomet för $\boldsymbol{A}$ ger egenvärdena

$$p_A(\lambda) = (-\lambda)^2 + 4 = 0 \iff \lambda = \pm 2i \qquad \Rightarrow \mathbf{\Lambda} = 2\pi \begin{bmatrix} 2i & 0 \\ 0 & -2i \end{bmatrix}.$$

Exponentialmatrisen för $\boldsymbol{\varLambda}$ blir då

$$e^{\mathbf{\Lambda}} = \begin{bmatrix} e^{i4\pi} & 0 \\ 0 & e^{-i4\pi} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

b)

Exponentialmatrisen för $\boldsymbol{A}$ kan då beräknas m.h.a. Definition 5.2

$$e^{A} = Se^{A}S^{-1} = SIS^{-1} = I.$$

 $\mathbf{c})$

Matrisen ${\pmb B}$ kan även skrivas som ${\pmb B} = -{\pmb A}^T$. Definition 5.2 av exponentialmatrisen för ${\pmb B}$ ger då

$$e^{\boldsymbol{B}} = e^{\left(-\boldsymbol{A}^{T}\right)} = \left(e^{\left(\boldsymbol{A}^{T}\right)}\right)^{-1} = \left(\left(e^{\boldsymbol{A}}\right)^{T}\right)^{-1} = \left(\boldsymbol{I}^{T}\right)^{-1} = \boldsymbol{I}.$$

För att beräkna $e^{{\pmb A} + {\pmb B}}$ behövs först egenvärdena för ${\pmb A} + {\pmb B}$ bestämmas

$$\mathbf{A} + \mathbf{B} = 2\pi \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} + 2\pi \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -4 & 0 \end{bmatrix} = 10\pi \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow p_{A+B}(\lambda) = \lambda^2 + 100\pi^2 = 0 \iff \lambda = \pm i10\pi$$

$$\Rightarrow \mathbf{A} = \begin{bmatrix} i10\pi & 0 \\ 0 & -i10\pi \end{bmatrix} \Rightarrow e^{\mathbf{A}} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

Exponentialmatrisen fås då som

$$e^{A+B} = Se^{A}S^{-1} = SIS^{-1} = I = e^{A} \cdot e^{B}$$
.

 $\mathbf{d}$

Slutligen gäller det bara att bekräfta att $\boldsymbol{AB} \neq \boldsymbol{BA}$

$$m{AB} = 4\pi^2 egin{bmatrix} 0 & 4 \ -1 & 0 \end{bmatrix} egin{bmatrix} 0 & 1 \ -4 & 0 \end{bmatrix} = 4\pi^2 egin{bmatrix} -16 & 0 \ 0 & -1 \end{bmatrix}$$

$$m{B}m{A} = 4\pi^2 egin{bmatrix} 0 & 1 \ -4 & 0 \end{bmatrix} egin{bmatrix} 0 & 4 \ -1 & 0 \end{bmatrix} = 4\pi^2 egin{bmatrix} -1 & 0 \ 0 & -16 \end{bmatrix}
eq m{A}m{B}.$$